

ПРЕВОД ОД СЛОВЕНЕЧКИ

Изложбата на Љупчо Илиевски „Мистичен шепот низ вечноста“ на која се изложени избор на фотографии од мегалитската опсерваторија и светилиштето Кокино, има како документарен, така и исповеден карактер. Фотографот успешно се движи помеѓу фотографското и раскажувачкото бележење на прастариот култен локалитет и неговото уметничко, лично – изразно интерпретирање. При тоа описниот и творечко амбиозниот пристап не се спротивствуваат, туку меѓусебно се поткрепуваат. Би можеле да речеме: таму каде што науката нема моќ, каде што на археолозите и на другите истражувачи на далечното минато им недостасува стручен збор, тогаш кога статистиката, мерењата и другите начини на анализа не можат соодветен начин да ја прикажат атмосферата на некој предел, околина, настан или состојба, може на помош да прискокне уметноста. Понекогаш при убедливото претставување на некој амбиент можат да посредуваат литературните описи, понекогаш па централната улога ја превзема ликовната уметност. Во нашиов случај се работи за фотографијата на Љупчо Илиевски, кој со планско фотографирање на мегалитската опсерваторија Кокино започнал во 2002 год. Со фотографиите, на кои е јасно исцртан хоризонтот, фотографот не потсетува на хармоничното двојство меѓу земјата и небото, кое е воедно двојство помеѓу природата и боговите, меѓу материјалното и духовното. Најверојатно можеме да претпоставуваме, дека исто така и основачите на мегалитската опсерваторија Кокино во своето битисување барале единство помеѓу споменатите, несватливи константи на нивната околина.

Воедно, на фотографиите на Љупчо Илиевски е се нагледно претставено (камениот престол, отворите во карпите за одбележување на изгревањето на полната месечина...). Во својата работа фотографот си помагал со ноќно осветлување, рефлектори и подолга експозиција. На тој начин му успеало да ја прикаже исто така периодичноста на движењето на небесните тела по ноќното небо.

Љупчо Илиевски употребува аналогна и дигитална фотографска техника, сепак на неговите фотографии не сретнуваме монтажа, ретуш и компјутерско преобликување на вистината. Се што гледаме на фотографиите, некогаш навистина било и пред фотографот – секако во грижливо одбраниот дел од денот, во поволни временски и светлински услови.

Светлината, која од снимка до снимка на интересен начин ја променува лепезата на боите, е еден од централните амбиентални елементи на речиси сите фотографии од циклусот мистичен шепот низ вечноста. Со помош на светлината фотографот Љупчо Илиевски успеал да го отргне од темнината претставениот свет и да ни го долови доживувањето на природата, уредувањето на животните циклуси и разбирањето за времето, кои биле својствени на првите создатели и корисници на мегалитската опсерваторија Кокино.

Фотографот сакал, да се идентификува со набљудувачите на небото и ѕвездите пред 4000 години, кои веќе одамна ги нема, но сепак својата опсерваторија ја изградиле за вечност.

др. Дамир Глобочник

историчар на уметноста, музејски советник, претседател на Словенечкото друштво на критичари на уметноста